

CODI ÈTIC

I DE CONDUCTA PER ALS ALTS CÀRRECS
DE L'AMB I LES ENTITATS VINCULADES

| Edició en català |

CODI ÈTIC

I DE CONDUCTA PER ALS ALTS CÀRRECS
DE L'AMB I LES ENTITATS VINCULADES

Aprovat pel Consell Metropolità el 30 de gener del 2018

DL: B 26492-2018

© Àrea Metropolitana de Barcelona

Barcelona, novembre 2018

Codi ètic i de conducta per als alts càrrecs de l'AMB i les entitats vinculades

Preàmbul i principis

La Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, en l'article 55.1, concreta els principis i regles de conducta que han de guiar l'actuació dels alts càrrecs. Al mateix temps, en l'apartat 3, indica: «El Govern, els ens locals i els altres organismes i institucions públiques inclosos en l'article 3.1 han d'elaborar un codi de conducta de llurs alts càrrecs que concreti i desenvolupi els principis d'actuació a què fa referència l'apartat 1, n'estableixi altres d'addicionals, si escau, i determini les conseqüències d'incomplir-los, sens perjudici del règim sancionador establert per aquesta llei.» Amb l'aprovació d'aquest Codi ètic i de conducta, com a instrument d'autoregulació dels alts càrrecs, l'Àrea Metropolitana de Barcelona dona compliment a aquesta obligació legal.

L'Agència de Transparència de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, alhora, fa palès que fonamenta la seva actuació en una sèrie de principis i valors que defineixen el bon govern, que parteixen del foment del compromís personal i es reflecteixen en el treball en equip corporatiu.

Aquests principis són:

- Legalitat
- Responsabilitat
- Integritat
- Rendició de comptes
- Dret a la informació
- Objectivitat
- Ètica pública
- Equitat

Tots i cadascun d'aquests principis expliciten, d'una manera o d'una altra, la necessària correspondència entre els drets de la ciutadania i els deures de qui ha assumit el compromís de garantir aquests drets. Més enllà de guiar-se pel principi de legalitat, els alts càrrecs són els màxims responsables de l'obligació de complir i fer complir la llei i adaptar-la o interpretar-la d'acord amb les circumstàncies de cada situació i en benefici de l'interès general i del bon govern. Això implica fer un ús responsable i ètic de la seva tasca i exigència de discre-

cionalitat directiva en les funcions que té encomanades. A la vegada, el codi ètic, com a sistema d'integritat institucional, ha de constituir una garantia per a l'alt càrrec subscriptor, en el sentit que li ofereix una eina d'autoregulació ètica, sempre de reforç a la normativa però no reproduint-la i, per tant, l'orienta i el protegeix en situacions de potencials conductes que puguin comprometre l'ètica.

La transparència és la condició necessària per respondre al dret a la informació, un dret que ha de ser garantit amb diligència, imparcialitat, honestedat i lleialtat, de manera que la ciutadania pugui accedir, des de la igualtat d'accés i de tracte, a la informació que necessiti i conèixer el funcionament i l'activitat de les administracions públiques. La transparència i el bon govern han de fer possible que la ciutadania faci un seguiment continuat de les actuacions polítiques i administratives, així com la pertinent avaluació. Una administració transparent és una administració que ret comptes del seu funcionament i fomenta així la participació ciutadana.

La Carta de Drets fonamentals de la Unió Europea de 7 de desembre de 2000, incorporada al Tractat de Lisboa, va introduir el dret de la ciutadania a la bona administració (art. 41), mitjançant codis de conducta i la simplificació organitzativa.

En la mesura que el codi ètic es fa ressò dels riscos i de les possibles negligències que afecten l'incompliment del compromís de ser transparents i del foment d'una bona governança, és una eina que facilita l'assumpció de responsabilitats dels alts càrrecs i l'hàbit de retre comptes de les actuacions que s'han dut a terme.

El capteniment dels consellers i conselleres de l'AMB ha de respondre sempre a la confiança pública de què són dipositaris com a càrrecs electes, exercint sempre les seves atribucions amb integritat i honestedat, vetllant per no incórrer en cap conflicte d'interessos ni en cap altra mena de situació que pugui condicionar indègudament l'exercici de llur càrrec representatiu. Per aquesta raó, han de mantenir en tot moment una conducta respectuosa i una actitud exemplar amb la resta de membres i amb els ciutadans. Aquest capteniment ha d'implicar sempre la utilització d'un llenguatge correcte, i també un sistema de relació fonamentat en la interacció constructiva, cordial i dialogant amb totes les persones i tots els col·lectius sense exclusió.

Així mateix, la dimensió ètica integrada en l'àmbit directiu ofereix un plus afegit al compliment de la legalitat: per una banda reforça el sentit de responsabilitat i coneixement d'aquesta, i per l'altra potencia la capacitat individual i organitzativa del foment de les bones pràctiques. En qualsevol cas, un codi d'ètica i de bona conducta no pot reiterar el compliment normatiu preexistent ni limitar-ne la vigència.

En l'àmbit de la regulació metropolitana, sens perjudici de la seva necessària reforma, l'actual Reglament orgànic metropolità (ROM) estableix el següent:

Art. 1.2. [Objecte del reglament] [...] aquest Reglament estén el seu objecte a la formulació dels principis de transparència de l'activitat de la Institució, a la regulació de l'accés a la informació i a la participació ciutadana i dels municipis i entitats de l'àrea metropolitana de Barcelona [...].

Art. 73. Principis de transparència i participació

73.1. L'AMB assumeix com a objectiu i obligació pròpia ampliar i reforçar la transparència de les seves activitats, i reconeix i garanteix el dret de la ciutadania i els municipis d'accés a la informació relativa a aquestes activitats públiques

73.4. L'AMB vetllarà perquè aquesta cultura de transparència i participació s'incorpori a les pràctiques i metodologies de treball de tots els seus serveis i departaments i que s'elabori i es publiqui de forma periòdica i actualitzada la informació rellevant sobre les seves activitats, relacionades amb el funcionament dels serveis públics, de manera que se'n garanteixin la transparència, el seguiment i el control.

L'Agència de Transparència, com a òrgan de garantia de l'AMB i de les seves entitats vinculades, ha de vetllar pel foment del compliment del present Codi ètic i de conducta, així com per l'avaluació del seu compliment, amb la certesa que ha de constituir una eina eficaç i creïble, tant pel que fa a la funcionalitat, com al desplegament i com al compliment mateix.

1. Subjectes obligats

El present codi s'aplica als càrrecs representatius, tots els membres del Consell Metropolità, als alts càrrecs i directius de l'AMB (gerent, directors d'àrea i directors de serveis) i de les seves entitats vinculades que tenen una posició anàloga.

L'adhesió dels alts càrrecs al present Codi ètic és objecte de publicitat activa al portal web i té caràcter obligatori.

L'adhesió al Codi ètic es formalitza en el moment de la presa de possessió o incorporació a l'organització de l'alt càrrec o, respecte dels alts càrrecs que ja en formen part, a partir del moment en què sigui aprovat.

2. Ètica en la publicitat activa i la rendició de comptes

El compromís amb la transparència obliga a publicitar especialment totes les actuacions rellevants pel que fa a la rendició de comptes de l'activitat pública i les que, per la seva naturalesa, podrien ser susceptibles de males pràctiques.

S'ha de donar publicitat o donar compte al sistema intern de garantia i a l'Administració responsable de la informació que s'explicita a continuació:

2.1. **Traçabilitat del diner públic.** L'ús que es faci dels recursos materials, per tal de posar de manifest l'ajustament a la legalitat pressupostària i l'eliminació de qualsevol despesa no vinculada clarament a obligacions institucionals.

2.2. **Cultura meritòria en els càrrecs directius.** Els mèrits professionals i currículum de cada un dels alts càrrecs i càrrecs directius, així com de les retribucions, indemnitzacions i dietes que els són assignades.

2.3. **Agenda pública en relació amb els grups d'interès.** L'agenda dels alts càrrecs en la seva interacció amb els grups d'interès en el sistema de seguiment que implementi l'Agència de Transparència, per fer efectiva la rendició de comptes en la seva tasca.

2.4. **Compatibilitats.** Cal comunicar actualitzadament les condicions d'incompatibilitat i declaracions de compatibilitat dels alts càrrecs des del moment del seu nomenament i fins al cessament, així com les declaracions de béns.

2.5. **Contractació pública.** La publicació dels procediments de contractació pública es fa amb observança de la legalitat, fomentant les bones pràctiques, complint les clàusules de transparència i bon govern en la contractació pública aprovades pel Consell Metropolità i vetllant per llur compliment.

2.6. **Selecció i contractació de personal.** Pel que fa a la selecció i contractació de personal, es fa amb observança a la legalitat, fomentant les bones pràctiques, evitant els conflictes d'interessos i garantint la publicitat i la lliure concurrència en tots els processos.

2.7. **Conflictes d'interessos.** Per tal de fomentar la cultura d'integritat, prevenir els conflictes d'interessos i garantir la prevalença de l'interès públic sobre els interessos privats, cal subscriure el qüestionari annex. En cas de dubte sobre conflictes d'interessos, cal abstenir-se d'actuar.

2.8. **Dret d'accés.** Publicar la memòria i mostrar diligència en l'atenció a les demandes d'informació dels usuaris i en les peticions de dret d'accés dels ciutadans amb el seguiment del procediments establerts.

2.9. **Publicitat de criteris.** Elaborar criteris objectius i motivats en la presa de decisions i fer-los públics tant en les resolucions o actes individuals com en la gestió d'equips.

2.10. **Subjecció als compromisos de govern.** Cal que els càrrecs electes publiquin els compromisos de govern i que rendeixin comptes a la ciutadania sobre el seu compliment en les accions públiques impulsades.

3. Ètica en la gestió directiva

L'assumpció de la responsabilitat directiva comporta un alt nivell d'exigència d'integritat, de responsabilitat, de treball en equip i de capacitat autocrítica. El bon govern exigeix uns criteris ètics i unes normes de conducta que potencïïn el lideratge ètic.

3.1. **Responsabilitat i lleialtat institucional.** Assumir la gestió de la discrecionalitat directiva de cada àrea de forma responsable i motivar objectivament les decisions. Integrar com a criteri orientador i prioritari en la labor directiva metropolitana l'interès general i el bé comú, amb la màxima lleialtat institucional, ponderant les informacions i manifestacions públiques.

3.2. **Qualitat i austeritat.** Assegurar una bona gestió de la despesa, amb criteris de prudència i austeritat, posant per davant l'interès general i el servei directe al ciutadà. Per això cal enfortir la dimensió ètica dels processos de decisió, valoració meritòria i adjudicació de despeses.

3.3. **Equitat i no discriminació.** Implicar-se en el reforç de les condicions laborals dels treballadors i treballadores, fomentar la cultura de qualitat en les condicions laborals amb estructures definides i les funcions establertes, promoure l'equitat d'oportunitats entre homes i dones i evitar qualsevol forma de discriminació.

3.4. **Diligència de legalitat.** Fomentar la vinculació jurídica en la presa de decisions, conèixer el contingut de la normativa i la regulació, així com els procediments de transparència i bon govern, i cercar la màxima diligència en llur compliment. No es pot acceptar cap tipus d'incentiu, obsequi o benefici vinculat a la presa de decisions de qualsevol tipus o que es pugui rebre per motiu del càrrec.

3.5. **Veracitat i integritat.** Assumir l'ètica com una eina de prevenció de riscos penals i de prevenció de conflictes d'interessos, tot complimentant els qüestionaris amb veracitat i objectivitat. Garantir que les contractacions de personal estiguin basades en la capacitat i no en afinitats polítiques o vinculacions familiars. Abstenir-se de participar en la presa de decisions on els interessos

conflueixin amb interessos personals o partidistes, directament o indirecta, o que comportin beneficis a tercers vinculats.

3.6. Visió horitzontal i professionalitat. Treballar en la cultura de les decisions compartides tot promovent una gestió directiva horitzontal que vetlli pel bon ambient laboral, la competència professional i l'apoderament del personal.

3.7. Formació i autoexigència. Fomentar la formació continuada i l'intercanvi de bones pràctiques en la col·laboració interadministrativa, així com en la capacitat d'intercanvi de dades i la integració i complementació de serveis. Cal fomentar la innovació, l'excel·lència i la modernització en les tasques administratives.

3.8. Voluntat i compromís. Creure en la capacitat de la creativitat constructiva i en la dimensió ètica que ofereixen la transparència i el bon govern com a nova cultura de treball. Assolir el compromís d'aquesta certesa en el dia a dia de la gestió directiva, tant pel que fa a la supervisió en la protecció dels béns públics, com en l'impuls de l'acció transformadora.

3.9. Atenció i servei. Fer un esforç per limitar la burocràcia en els procediments per tal de prioritzar el servei als ciutadans, l'accessibilitat i la flexibilitat en els tràmits i informacions. S'ha de vetllar per no reiterar serveis o programes existents i per la màxima cooperació amb els ens locals i els diversos serveis de l'Àrea Metropolitana.

3.10. Coratge i honestedat. Protegir i respectar els servidors públics que alertin de riscos de males pràctiques o irregularitats vinculades al Codi ètic, traslladar la informació a l'Agència de Transparència i canalitzar la presa de decisions per tal de dirimir qualsevol incidència i determinar-ne la solució, incloent-hi si s'escau el dret a la rectificació davant d'eventuals vulneracions del dret a l'honor.

3.11. Confidencialitat. Garantir la confidencialitat i la reserva en aquells tràmits que ho requereixin, fent prevaldre el dret a la intimitat dels treballadors i ciutadans i el secret i custòdia en les comunicacions i aquells documents que així ho exigeixin.

3.12. Big data i ús de la tecnologia. Abstenir-se de fer un ús interessat, comercial o aliè a l'interès del servei en les dades que s'obtinguin de l'ús de les tecnologies en l'àmbit metropolità o del seguiment de dades electròniques.

4. Implicació en la transparència i el bon govern i col·laboració amb l'Agència de Transparència

4.1. **Disponibilitat i cooperació.** Mantenir una actitud col·laborativa amb l'Agència de Transparència, com a òrgan de garantia de l'aplicació del Codi ètic i de conducta, així com amb els serveis de control intern i extern per al compliment del present Codi, tant pel que fa al lliurament d'informació com al seguiment de les recomanacions que s'efectuïn en matèria de transparència i bon govern que deriven de la normativa.

4.2. **Difusió i formació.** Potenciar el coneixement del present Codi ètic i de conducta amb formació interna, fer-ne un seguiment i identificar les incidències que es produeixin en el seu compliment. Alhora, facilitar-ne l'aplicació per part de tercers que es relacionin amb l'Administració.

4.3. **Garantia d'indemnitat.** S'ofereix als alts càrrecs, i aquests als seus subordinats, garantia de confidencialitat i de protecció davant les eventuals pressions que puguin rebre per dur a terme actes incompatibles amb el Codi ètic o en el supòsit d'alertar d'una mala praxi.

4.4. **Garantia.** El Consell Assessor de Transparència Metropolitana, òrgan de debat, deliberatiu i de suport de l'Agència de Transparència, es constitueix per esvaire els dubtes que puguin sorgir i per establir els criteris interpretatius al cas concret, com a eina d'ajut, suport, empara i control de caràcter no vinculant.

4.5. **Avaluació i seguiment.** Es col·laborarà en l'elaboració d'una memòria anual que doni a conèixer i permeti avaluar el seguiment del Codi ètic i de conducta per part de l'Agència de Transparència a partir dels indicadors que sorgeixin en l'avaluació externa.

4.6. **Règim sancionador.** Es vincula el compliment del present Codi a la previsió sancionadora de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, que atorga competències a l'Agència de Transparència com a òrgan de garantia per a la instrucció i proposta dels expedients, i és competència de la Presidència l'adopció de resolució.

Declaració d'adhesió al Codi ètic i de conducta

Document d'adhesió al contingut del Codi ètic i de conducta per als alts càrrecs i personal directiu de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i de les seves entitats vinculades

El/la sotasignant (...), que en data (...) ocupa el càrrec de/d'(...) en virtut [del nomenament publicat al Butlletí Oficial de la Província de Barcelona amb data (...)] ; [del corresponent contracte de treball subscrit en data (...)] .

Declaro:

Que conec el contingut del Codi ètic i de conducta per als alts càrrecs i personal directiu de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i de les seves entitats vinculades aprovat per l'Acord del Consell Metropolità de 30 de gener de 2018, que m'hi adhereixo en la seva totalitat, inclòs el qüestionari sobre conflictes d'interessos que en forma part, que accepto el compromís de facilitar-ne l'aplicació i que assumeixo els principis d'actuació en què s'inspira i totes les obligacions que conté.

I, perquè així consti, ho signo en la data i el lloc que figuren tot seguit.

Qüestionari per a la prevenció de conflictes d'interessos del Codi ètic i de conducta per als alts càrrecs de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i entitats vinculades

Instruccions

Aquest qüestionari, annex al **Codi ètic i de conducta per als alts càrrecs de l'AMB i entitats vinculades**, és l'eina de detecció anticipada de l'existència de potencials conflictes d'interessos per tal que l'Agència de Transparència pugui recomanar les mesures més oportunes per prevenir-los.

El fet de respondre afirmativament alguna de les preguntes i de declarar un potencial interès no pressuposa necessàriament l'existència d'un conflicte d'aquesta naturalesa, sinó que permet aportar la informació necessària per detectar-lo i prevenir-lo.

Les dades consignades en aquest qüestionari han de reflectir la situació actual, així com la dels dos anys anteriors a la data de subscripció.

Cal respondre totes les preguntes del següent qüestionari, datar i signar el document a l'última pàgina i al marge de la resta de pàgines.

Dades identificatives del/de la declarant

Nom i cognoms:

Lloc de treball:

Organització:

Qüestionari

Interessos econòmics

1. Vós, o algun membre de la vostra família fins a quart grau de consanguinitat o tercer d'afinitat, teniu interessos econòmics amb alguna empresa que en els últims 2 anys hagi estat proveïdora d'obres, béns i serveis de l'organització per a la qual treballeu?

Sí No

En cas afirmatiu, complimenteu les dades següents:

Nom i cognoms de la persona afectada	Nom de l'empresa amb la qual teniu un interès econòmic	Descripció del tipus d'interès

Activitats professionals

2. Sou, vós o algun membre de la vostra família fins a quart grau de consanguinitat o tercer d'afinitat, administrador o membre d'alguna junta directiva o consell d'administració d'alguna empresa que en els últims 2 anys hagi estat proveïdora d'obres, béns i serveis de l'organització per a la qual treballeu?

Sí No

En cas afirmatiu, complimenteu les dades següents:

Nom i cognoms de la persona que ostenta un càrrec en una empresa proveïdora d'obres, béns i serveis	Empresa	Càrrec que ocupa la persona	Parentiu o vincle

3. Vós, o algun membre de la vostra família fins a quart grau de consanguinitat o tercer d'afinitat, desenvolpeu alguna activitat professional, de consultoria, formació, investigació, assessorament, o qualsevol altra relació de treball per la qual percebeu honoraris amb alguna empresa que en els últims 2 anys hagi estat proveïdora d'obres, béns i serveis de l'organització per a la qual treballeu?

Sí No

En cas afirmatiu, complimenteu les dades següents:

Nom i cognoms de la persona que desenvolupa una activitat professional	Empresa	Càrrec que ocupa la persona	Parentiu o vincle

Vincles amb empleats

4. Algun membre de la vostra família fins a quart grau de consanguinitat o tercer d'afinitat és membre de la corporació o personal al servei de l'Àrea Metropolitana de Barcelona o d'alguna de les seves entitats vinculades?

Sí No

En cas afirmatiu, complimenteu les dades següents:

Nom i cognoms de la persona amb qui es manté el vincle	Parentiu o vincle	Organisme per al qual treballa	Lloc de treball

Declaracions finals

- Declaro estar al dia de la meva declaració de compatibilitats i declaracions de béns actualitzada, dipositada davant dels òrgans competents.
- En cas de produir-se qualsevol situació o circumstància personal, familiar, professional o empresarial sobrevinguda que pugui implicar algun canvi en les respostes d'aquest qüestionari, em comprometo a informar d'aquest fet i subscriure un nou qüestionari amb les dades actualitzades.
- Em comprometo que, en cap cas, ni directament ni indirecta, facilitaré informació que pugui afavorir un licitador en processos de contractació o un candidat en processos de selecció de personal, ni exerciré cap actuació tendent a influir en la imparcialitat d'aquests procediments.

....., de de 20.....
(lloc) (dia) (mes) (any)

(signatura)

Glossari

Família: inclou, en tot cas, els cònjuges o parelles, així com tots els familiars de fins a quart grau de consanguinitat o tercer d'afinitat: pares, sogres, fills, gendres i nores, avis, nets, germans, cunyats, besavis, oncles i ties, nebots, besnets, cosins i nebots nets (aquests dos últims només per consanguinitat).

Interessos econòmics: s'entén que són, en tot cas, bons, accions, inversions i altres actius financers.

Activitats professionals: relació de treball, consultoria, formació, investigació, assessorament, etc. per la qual es perceben honoraris.

Òrgans competents: és competència de la Secretaria General la gestió i custòdia de les declaracions de compatibilitat i de béns patrimonials i interessos, i de l'Agència de Transparència la gestió i custòdia de les adhesions al Codi ètic i de conducta.

Advertiment

Fer declaracions falses o fraudulentos pot ser constitutiu d'il·lícit penal.

